

Kaustisen kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

Sisällysluettelo

1.	PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2.	LAUTAKUNNAN TOIMINTA	5
A.	Lautakunnan kokoonpano	5
B.	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	5
C.	Toimintamuodot.....	6
D.	Arvio kunnanhallituksen laatiman toimintakertomuksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta	6
3.	STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	6
	Taloudelliset tavoitteet.....	7
	Investoinnit	8
4.	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	8
	Sivistystoimen vastuualue	8
	Teknisen lautakunnan vastuualue	12
	Ympäristölautakunnan vastuualue	15
	Kunnanhallituksen ja valtuuston vastuualue	17
5.	HENKILÖSTÖ	24
6.	KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	25
7.	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	25
8.	MUUT HAVAINNOT	25
9.	YHTEENVETO	26
10.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KUNNANVALTUUSTOLLE.....	26
11.	ALLEKIRJOITUKSET	26

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Kunnassa tapahtuu, niin hyvää kuin huonoakin. Usein jäämme ajatuksissa murehtimaan ikäviä asioita emmekä huomioi, että kuitenkin meillä pääosin menee mukavasti. Tätä kirjoittaessa ja muistellessa, kuinka vuosi 2023 meni, oli päälimmäisenä mielessä lintuinfluenssa ja turkistarhat, sähkön hinnan kohoaminen ja korkojen nousu. Kuitenkin tarkemmin asioita miettiessäni kirkastui, että kuitenkin meillä menee suhteellisen mukavasti. Tässä olen ottanut esiin joitakin huomion arvoisia asioita.

Vuosi 2023 toi mukanaan suuria muutoksia entiseen. Hyvinvointialue aloitti toimintansa ja vei kunnan budjetista ison osan mukanaan. Maatalouden lomituspalvelut siirtyivät Toholammelle ja vei oman osansa budjetista. Muutokset olivat lukujen valossa suuria, mutta ovat omiaan helpottamaan kunnan talouden ennustettavuutta.

Vuoden aikana koettiin monenmoisia haasteita.

Korkotasot lähtivät jyrkkään nousuun v. 2022 ja olivat hyvin korkealla koko vuoden 2023. Tuo oli omiaan kurittamaan hyvälle tasolle saatua taloutta, koska korkokulut yli tuplaantuivat edellisestä vuodesta. Vuoden 2022 korkokulut olivat 200.186 € ja vuoden 2023 korkokulut 553 198 €. Kunnalla oli merkittävä määrä lyhytaikaisia rahoituksia, joiden korkojen kasvu oli suurimpana syynä kulujen merkittävään nousuun. Vuoden aikana toteutettiin lyhytaikaisten rahoitusten järjesteleminen pidempiaikaisiksi lainoiksi ja se varmaan auttaa tulevaisuudessa rahoituskulujen hallintaa. Sähkön hinta oli toinen yksittäinen kulurakennetta kurittava asia. Vuonna 2023 meni sähköön ja kaasuun 164.092 € enemmän kuin v. 2022. Kaasukustannuksia oli vain vähän.

Kevätkesällä satoi pyyhkeitä taivaalta. Lintuinfluenssan näkymätön uhka levittyi Keski-Pohjanmaan alueelle ja sai tunnelman ajoittain jopa elokuvan ”Näkymätön Uhka” tasolle. Pelolle olikin katetta, mutta ei elokuvan tavalla, vaan turkistarhoille aiheuttaman huolen elinkeinon jatkumisesta. Niinhän siinä sitten kävikin, että valtaosa tarhoista lopetti toimintansa kannattavuuden romahtaessa tai tulevaisuuden uskon kadotessa. Tarhauksen noin nopean alasajon seuraukset ovat moninaiset ja näkyvät myös kunnan verotulojen laskuna. Myös Kaustisen Turkisrehu Oy:n toiminta on näin suuren asiakaspoistuman tapahtuessa uhattuna. Tähän asiaan on valoa näkyvissä biokaasuprojektista, mutta se onkin sitten tulevia tarinoita.

Vuosi 2023 oli myös kulttuurin vuosi. Ylen kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n järjestämässä Kulttuurigaalassa palkittiin Kaustinen vuoden kulttuurikehtona, Kaustisen Näppärit saivat lastenkulttuurin valtionpalkinnon sekä Finland Festivals nimesi kansanmusiikkijuhlat vuoden 2024 festivaaliksi. Kulttuuri näkyy kunnassa palkintojen lisäksi ihan tavallisessa toiminnassa. On kuoroja, teattereita, kansanmusiikkiorkestereita, taidemaalareita, valokuvaajia, jne. Eli pinnan alla sykkii koko ajan. Kaikki tuo pitää kunnan moottoria käynnissä ja erilaiset medianäkyvyyttä saavat tapahtumat nostavat kierroksia moottorissa.

On ollut ilo nähdä, että Kaustisen Kehitys Oy:n ja Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy:n toiminta on virkistynyt ja toiminnassa on nousujohteinen trendi. Yhtiöiden kehittäminen vaatii silti vielä voimavaroja ja panostuksia.

On paljon puhuttu rakennustoiminnan kansallisesta lamasta. Kaustisella rakennustoiminnan lama on tuntunut kaukaiselta asialta, minkä kansikuvaan kuvatut rakennushankkeet antavat olettaa. Talvi 2023 – 2024 on ollut rakentamisen huippukautta. Teollista rakentamista on lupa odottaa lähiaikoina Keliberin rikastamon osalta ja biokaasuprojektista.

Lukion toiminnassa on positiivisia ongelmia, jotka juontavat juurensa opiskelijamäärien kasvuun. Lukion mitoitus on 160 opiskelijalle, mutta opiskelijoita on ollut 185. Tästä johtuu, että ryhmäkoot ovat olleet liian isoja. Maakuntalukioiden opiskelijamäärät ovat olleet laskussa koko maassa, mutta Kaustisella trendi on ollut päin vastainen. Musiikkilukio on eräs kuntamme helmistä, josta on syytä pitää huolta.

Vaikka SOTE asiat ovat siirtyneet pois kunnan käsistä, niin silti työtä ja haasteita on riittänyt yllin kyllin. Sivistystoimen pysyminen talousraamissa oli haasteellista, joita aiheutti mm. ruokahuollon siirtyminen sivistystoimelle ja tietokoneiden uusiminen. Varhaiskasvatuksen ongelmat jatkuivat, joita oli mm. toimitila-asioissa, lapsia oli jonossa varhaiskasvatukseen, teknisen toimen ja varhaiskasvatuksen yhteispelin toimivuus ja henkilöstön kuormitus.

Jäljempänä tässä kertomuksessa on taulukon omainen lista erilaisista puutteista ja haasteista kunnan organisaatioiden toiminnassa. Listalta asiat poistuvat siinä vaiheessa, kun tarkastuslautakunta katsoo asian olevan kunnossa tai vastineen antaneen riittävän vastauksen asiaan. Lista on huolestuttavasti pidentynyt ja toiveissa onkin, että asioihin paneudutaan kunnolla.

Kunnan päätöksenteossa on ongelmia, kuten kunnissa yleensä on, mutta pääosin päätöksen teko sujuu maltillisesti keskustellen ja ongelmiin asiallisesti pureutuen. Tämä kaikki periytyy positiivisesta ”pöhinästä”, joka kunnassa vallitsee. Ongelmien kärjistyminen päätöksenteossa johtuu usein vallitsevan yleisen tilanteen huonontuessa, kuten elinkeinoelämän lamaantuminen ja työttömyys, väkiluvun nopea pieneneminen, henkinen lamaantuminen. Nautitaan tästä ”pöhinästä” ja pidetään moottori kierroksilla.

Juha Kauppinen

2. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

A. Lautakunnan kokoonpano

Jäsen	Varajäsen
Juha A. Kauppinen, puheenjohtaja	Marianne Virkkala
Pilvi Palojärvi, varapuheenjohtaja	Jussi Mäkipelto
Seija Kaustinen, jäsen	Oili Salo
Raija Läspä, jäsen	Anna-Kaarina Kuorikoski
Toni Anttila, jäsen	Kai Myllymäki.

B. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskevista hallintosäännön määräyksistä sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarviosta.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan on kuntalain §:n 121 mukaisesti arvioitava, ovatko valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi kohdistuu kunnan omalle toiminnalle asetettujen tavoitteiden ohella kunnan tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumiseen.

Arviointia tehdään tarkastuslautakunnan kokouksissa saatujen tietojen perusteella. Lisäksi arvioinnissa käytetään kunnan tilinpäätöstietoja sekä muita olennaisia talouden ja toiminnan raportteja.

Tarkastuslautakunnalla on myös salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain arviointikertomuksessa. Kertomus on tarkastuslautakunnan käsitys siitä, miten kunnanhallitus, muut kunnan viranomaiset ja kunnan tytäryhteisöt ovat onnistuneet valtuuston tahdon toteuttamisessa.

Tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Myös muu kuin tilinpäätöksen yhteydessä annettava raportointi

valtuustolle on mahdollista, kun tarkastuslautakunta katsoo esimerkiksi asian kiireellisyyden tätä vaativan.

Vuoden 2023 arviointikohteet olivat:

- Talous ja investoinnit
- Rakennusvalvonta
- Sivistystoimi
- Konserniyhtiöt

Arviointikohteita ja arvioinnin painopisteitä kohdistettiin tilanteiden vaatimalla tavalla.

C. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuosien 2023 – 2024 aikana vuoteen 2023 kohdistuvan arvioinnin suorittamista varten kahdeksan kertaa sekä käynyt tutustumassa kansantaiteenkeskukseen kerran. Kokouksissaan lautakunta on kuullut kunnanjohtajaa, kunnan johtavia viranhaltijoita ja muuta henkilöstöä sekä keskustellut heidän kanssaan kunnan hallinnon ja taloudenhoidon ajankohtaisista asioista ja tulevaisuuden näkymistä. Lautakunta on tutustunut muiden lautakuntien, kunnanhallituksen ja -valtuuston pöytäkirjoihin sekä muiden sidosryhmien pöytäkirjoihin. Lautakunta on keskustellut myös konserniyhtiöiden toimitusjohtajien kanssa yhtiöiden tilanteesta ja tulevaisuudesta.

D. Arvio kunnanhallituksen laatiman toimintakertomuksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta

Toimintakertomus on ensisijaisesti vastaus valtuuston talousarviossa hyväksymiin tavoitteisiin ja laajempi yksityiskohtainen vuosikertomus voidaan laatia erikseen jota suositellaan toimintakertomuksen luotettavuuden kehittämiseksi.

3. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Strategisten tavoitteiden onnistumisen arviointi ei ole nykyisessä vaiheessa järkevää, koska kuluva strategiakausi on loppuillaan ja uuden strategian valmistelu on meneillään. Strategian onnistumista on syytä tutkia hyvinvointiraportin sivuilta, jossa strategian onnistumista mitataan. Siksi tarkastuslautakunta on tutkinut strategian onnistumista juuri hyvinvointiraportista.

Strategian uudistaminen on käynnissä ja uusi strategia valmistunee ensi vuoteen mennessä. Uusi strategiakausi alkaa vuoden 2026 alusta, mutta uudelle ajattelulle on tilausta jo ennen sitä.

Uuden strategian painopisteitä ja tavoitteita tulee punnita tarkkaan, jotta se on riittävän haasteellinen, mahdollisuuksien rajoissa ja tulosten tulee olla mitattavia.

Hyvinvointikertomuksessa ilmoitetut strategiset tavoitteet

Valtuuston hyväksymät strategiset mittarit:

TAVOITE	TOTEUTUMINEN
40 uutta vuokra-asuntoa vuosina 2019 – 2020	Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Tavoitetta ei ole saavutettu. Tarkastuslautakunta 2024 arviointikertomuksessa: Onko 2019-2020 tavoitetta saatu kiinni?
Asukasluku kasvaa keskimäärin 1,5 % vuodessa	Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Tavoitetta ei ole saavutettu. Tarkastuslautakunta 2024 arviointikertomuksessa: Mikä on vuoden 2023 tilanne?
Kuntalaisten hyvinvointi paranee	Tarkastuslautakunta 2024 arviointikertomuksessa: Mikä on vuoden 2023 tilanne verrattuna aiempaan?
Toisen asteen opiskelijoiden määrä kasvaa	Tarkastuslautakunta 2024 arviointikertomuksessa: Mikä on vuoden 2023 tilanne verrattuna aiempaan?
Yritysten ja työllisten määrä kasvaa.	Tarkastuslautakunta 2024 arviointikertomuksessa: Mikä on vuoden 2023 tilanne verrattuna aiempaan?

Taloudelliset tavoitteet

Kaustisen kuntastrategian tavoitteena on kestävä kuntatalous ja tulokellinen palvelutuotanto.

Kaustisen kunnan tilikauden 2023 tulokseksi muodostui 260.312,65 euroa. Kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ylijäämä oli 300.454 euroa, eli tulos n. 40.000 € huonompi, kuin talousarviossa. Tuloksen onnistumista voidaan kuitenkin luonnehtia hyväksi.

Kertynyt ylijäämä oli 2.902 tuhatta euroa (v. 2022 tilinpäätöksessä 2.641 tuhatta euroa).

Kuntien vuosikate % poistoista mannersuomessa keskimäärin on 141 % (vuonna 2022). Kaustisella se on viime vuonna 115 % (240 % vuonna 2022). Riittävänä pidetään, jos vuosikate % on suurempi kuin 100.

Kuntien lainakanta mannersuomessa alle 5000 tuhannen asukkaan kunnissa oli keskimäärin n. 2.900 euroa/asukas (vuonna 2022). Kaustisella lainakanta 31.12.2023 oli 8.089 euroa/asukas. Tähän on syytä kiinnittää huomiota.

Kunnan strategian tavoite tasapainoinen kuntatalous on toteutunut.

Investoinnit

Investointimenoksi oli ennakoitu talousarviossa 1.200 miljoonaa euroa ja tilinpäätöksessä se oli 1.362 miljoonaa euroa. Investointeja on siis toteutettu 162 tuhatta euroa suunniteltua enemmän.

4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sivistystoimen vastuualue

Vuoden 2023 huomiot	Tilanne
Ei huomioitavaa.	
Aiempien vuosien huomiot	Tilanne
On viitteitä kunnassa sekä laajemminkin Suomessa, että oppilaiden käytös on muuttunut huonompaan suuntaan. Tämä vaikuttaa niin oppilaiden oppimisympäristön laatuun ja turvallisuuteen kuin opettajienkin työhyvinvointiin ja sitä kautta opetuksen laatuun. Kuinka sivistystoimi aikoo vastata tähän haasteeseen?	Sivistyslautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Sivistyslautakunta on tietoinen valtakunnallisesta tilanteesta liittyen lasten ja nuorten käyttäytymisen lisääntyviin haasteisiin. Sivistystoimi on reagoinut asiaan panostamalla henkilöstön koulutukseen (TCM) ja työnohjaukseen (Avosylin), aloittamalla yhteistyön ITLAN (Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö, yhteisövaikuttavuusnäkökulma) kanssa, lisäämällä erityisopetuksen resurssia lukuvuodesta 2023-2024 alkaen, huomioimalla luokka- ja yksilökohtaiset ohjaustarpeet, resursoimalla koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen kuluvalla lukuvuodelle, sitoutumalla Ankkuri-hankkeen alueelliseen yhteistyöhön (OKM:n erityisavustus toimenpiteisiin nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi) ja jätetty hankehakemus AVille VAINU - vaikuttavaa nuorisotyötä - hankkeesta. Näiden toimien lisäksi käyttöön otetaan uusi malli poissaoloihin puuttumiseksi ja oppilashuollon palvelukokonaisuutta kehitetään.
Kuntalaisilta on tullut viestiä, että varhaiskasvatuksen ryhmäjakoja ja lasten sijainteja on muutettu usein. Tämä on aiheuttanut lapsille kaveripiirin ja turvallisen aikuisen (varhaiskasvatuksen henkilökunta) vaihtumista liian usein, samalle lapselle jopa	Sivistyslautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Kysymyksen asettelu on laaja ja jokseenkin yleistävä ja asiaa on vaikea ratkaista ilman tarvittavia ja yksityiskohtaisempia lisätietoja, kuten kuinka monesta kuntalaisesta eli

useita kertoja. Tämä on aiheuttanut lapselle oireiluja kotona ja henkilökunnan turhautumista tilanteeseen.
Kuinka asia korjataan?

lapsesta on kysymys ja minkälainen hoitopolku on kyseessä? Lisäksi olisi selvitettävä, mitä asian hyväksi on tehty, mitkä asiat ovat ratkaisuun vaikuttaneet (esim. tilaresurssit), mikä tilanne on tällä hetkellä? Kaustisen varhaiskasvatusta suunnitellaan ja arvioidaan jatkuvan kehittämisen periaatteella ja jokaista huolenaihetta kuunnellaan sekä etsitään lapsen edun mukaista ratkaisua, yhdessä henkilökunnan kanssa. Varhaiskasvatusta ohjaavat monet lait ja asiakirjat, joista tärkeimmät ovat varhaiskasvatustilain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma mukaan lukien. Varhaiskasvatuksen järjestäjän eli kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Myös toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys. Onnistuaksemme varhaiskasvatuksen järjestämisessä, tarvitsemme siis aivan ensimmäiseksi riittävästi hoitopaikkoja ja terveellisiä ja turvallisia toimitiloja. Uuden päiväkodin valmistumisesta alkaen (2015) on Kaustisella kuitenkin tuskailtu hoitopaikkojen riittävyyden kanssa. Joka vuosi loka-marraskuussa olemme miettineet, kuinka järjestämme hoidon tarpeet jonossa oleville lapsille, kun kaikki hoitopaikat on täytetty vuoden loppuun mennessä ja jonossa on vielä 10-20 lasta (tilanteet vaihtelee). Innovatiivisia ratkaisuja on järjestetty väistötiloihin mm. Markkulan ja Haitekin kiinteistöihin sekä Pajalan päiväkodin yleisiin tiloihin. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan ammattitaidolla varmistetaan, että jokaisella lapsella on hyvä päivä joka päivä. Silloinkin, ja erityisesti silloin, kun henkilökunta vaihtuu, tulee sijaisia tai uusia lapsia ryhmään. Joka tapauksessa varhaiskasvatuksen järjestämisen

lähtökohtana on aina lapsen turvallisuus ja hyvinvointi, kaverisuhteet ja tuen tarpeiden huomioiminen. Ainoastaan eri toimijoiden avoimella ja vastavuoroisella keskustelulla voidaan taata varhaiskasvatustilanteen mukainen lapsen etu. Viime toimintakauden aikana olemme perehtyneet erityisesti inklusion periaatteisiin varhaiskasvatuksessa, jonka pohjalta pyrimme tunnistamaan ja poistamaan mahdolliset esteet lasten tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtaamisen tieltä. Varhaiskasvatuksen rikkaus on erilaisissa lapsissa ja perheissä, joilla kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus omannäköiseen oppimiseen ja kasvuun. Koko varhaiskasvatuksen henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään edelleen niin, että henkilökunta voisi turhautumisen sijaan suunnata omaa toimintaa ja kehittää oppimisympäristöä jokaisen lapsen parhaaksi. Lapsen huoltajat päättävät siitä, milloin he hakevat lapselle varhaiskasvatuspaikkaa. Samalla he ilmoittavat mm. hoidontarpeen, mahdolliset erityisruokavaliot, tuen tarpeet ja toiveet hoitopaikasta tai toimintamuodosta. Koska huoltajat/vanhemmat ovat oman lapsensa parhaat asiantuntijat, kuuntelemme heidän toiveitaan hyvin tarkasti. Sitten toisaalta on otettava huomioon reunaehdot hoitopaikkatilanteesta ja mietittävä paras mahdollinen sijoitus lapselle niillä resursseilla mitä on. Otetaan käytännön esimerkki: Tällä hetkellä (9.8.) hoitopaikkajonossa on 5 lasta, joista kahdelle toivotaan hoitopaikkaa perhepäivähoitoon ja kolmelle päiväkotiin. Näistä viidestä lapsesta kolme on alle 3vuotiasta ja 2 yli 3-vuotiasta. Vapaita paikkoja tällä hetkellä on perhepäivähoidossa 0 (myös esiopetusyksiköt ovat täynnä) ja Pajalan päiväkodissa 10 (yli 3-vuotiaiden ryhmät) +1 (alle 3vuotiaiden ryhmät). Koska perhepäivähoidossa ei ole vapaita paikkoja, joudumme jo alkuvaiheessa toteamaan, että emme pysty toteuttamaan kahden perheen toiveita perhepäivähoidosijoituksesta. Sijoitamme siis kaikki viisi lasta Pajalan päiväkodille. Pajalan päiväkodin vapaat hoitopaikat sijaitsevat siten, että 1 vapaa

	<p>paikka löytyy alle 3-vuotiaiden lasten ryhmästä ja 10 vapaata paikkaa yli 3-vuotiaiden lapsiryhmästä. Näin ollen käytämme varmasti sen yhden alle 3-vuotiaiden ryhmässä olevan vapaan paikan yhdelle näistä uusista alle 3-vuotiaista ja 2 paikkaa löytyy yli 3-vuotiaiden ryhmästä jo 3 vuotta täyttäneille. Tässä vaiheessa meille jää 8 vapaata paikkaa käytettäväksi. Nyt on sitten tehtävä huolellista valintaa sen suhteen, että sijoitetaanko kaksi jäljellä olevaa alle 2-vuotiasta lasta yli 3-vuotiaiden ryhmään vai siirretäänkö jo olemassa olevista alle 3-vuotiaiden ryhmistä seuraavat tämän vuoden puolella 3 vuotta täyttävät isojen ryhmään ja sijoitetaanko nämä uudet pienet heidän paikalleen. Jos teemme jälkimmäisen vaihtoehdon mukaan, vapaita paikkoja jäisi käytettäväksi vielä tulevalle talvelle 6 paikkaa, mikäli siirrettävät lapset ovat jo 3 vuotta täyttäneet. Jos puolestaan sijoitamme kaksi alle 3-vuotiasta isojen ryhmään, vapaita hoitopaikkoja jää jäljelle enää 4, koska alle 3-vuotiaiden kerroin on 2. Lisäksi perhepäivähoidossa olevien lasten varahoidon järjestely vaatii oman huomionsa. Kun vapaita hoitopaikkoja jää näin alkusyksystä enää 4 paikkaa koko varhaiskasvatukselle, tilanne tulee loppuvuotta kohden kiristymään entisestään. Puhumattakaan ensi keväästä. Lisäksi on otettava huomioon, että vähintään puolet perhepäivähoidon lapsista on alle 3-vuotiaita. Edellä kuvailtu on vain puhdas matemaattinen esimerkki siitä, kuinka hoitopaikat riittävät tai eivät riitä. Lasten sijoitus varhaiskasvatukseen on kuitenkin aivan muuta ja paljon enemmän. Tämä kuitenkin ehkä jo osoittaa sen, että jos hoitopaikkoja olisi riittävästi tarjolla, voisimme tarjota perheille aitoa valinnan mahdollisuutta.</p>
<p>Pöytäkirja 26.04.2022 §24 - §28 Kokouksessa on hyväksytty irtisanoutumiset 2 luokanopettajan, erityisopettajan, 2 varhaiskasvatusopettajan ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajan viroista. Määrä on varsin suuri ja saattaa olla oire jostain sivistyspuolella olevasta ongelmasta. Kuinka asiaan paneudutaan?</p>	<p>Sivistyslautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Irtisanoutumisista neljä on sellaisia, jossa henkilöt ovat olleet jo vuoden virka- tai työvapaalla ennen irtisanoutumista. Vapaan aikana he ovat työskennelleet muun työnantajan palveluksessa. Yhden varhaiskasvatuksen opettajan ja</p>

	lastenhoitajien osalta irtisanoutumisen perustelusta ei ole tietoa. Sivistystoimessa on panostettu työhyvinvointiin, turvallisiin työtiloihin ja -välineisiin, koulutukseen, työilmapiirin kohentamiseen, johtamisen rakenteisiin ja toimintatapoihin, työnohjausta on lisätty ja muita tukitoimet on toteutettu yksiköiden sisällä. Lisäksi tiedotuksen oikea-aikaisuuteen ja laajuuteen on kiinnitetty huomiota.
<p>Pöytäkirja 08.06.2022 §45 Aluehallintoviraston selvityspyyntöön vastaaminen. Päätös: Lautakunta kävi läpi annettavan selvityksen ja lähettää sen selvityksenään aluehallintovirastolle.</p> <p>Vastausta ei ollut kokouksen liitteenä. Onko salainen?</p>	<p>Sivistyslautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Aluehallintovirastolle lähetetty selvitys on salainen ja se on arkistoitu sivistystoimen lähetettyihin kirjeisiin.</p>
<p>Sivistystoimi on tehnyt vuonna 2020 kyselyn palveluistaan asteikolla 1–5. Kyselyn tulokset sijoittuvat reilusta kahdesta kolmeen. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kysely on tehty. Tuloksien perusteella hallintokunnan pitäisi kuitenkin miettiä, miten parantaa toimintaa ja tehdä uusi seurantakysely samoista aiheista 1,5–2 vuoden kuluttua.</p> <p>Tarkastuslautakunta 2023: Onko uusintakyselyä tehty tai aiotaanko se tehdä?</p>	

Teknisen lautakunnan vastuualue

Vuoden 2023 huomiot	Tilanne
Ei huomioitavaa.	
Aiempien vuosien huomiot	Tilanne
<p>Ruokahuollon budjetti näyttää menevän 78.000 € miinukselle ensi vuonna. Palvelutalon keittiö on siirtynyt hyvinvointialueelle ja vanhuksille toimitetaan ateriapalvelua, jonka takia miinus on syntynyt. On selvitettävä, että onko ateriapalvelu kilpailullisilla markkinoilla kilpailuhäiriö, johon viranomaisen voi puuttua.</p>	<p>Teknisen lautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Tarkastuslautakunnan laatima huomio on aiheellinen. Kotiateriatoiminta nykyisellään ei ole kannattavaa toimintaa. 7 päivänä viikossa vietävä lämpimän kotiaterian omakustannushinta on suurempi kuin tällä hetkellä perittävä kuluttajahinta. Kunnan valmistama kotiateria kuljetuksineen on</p>

Tarkastuslautakunta 2023:

Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminta tulee saattaa lakien mukaiseksi:

KILPAILULAKI**30 a § (9.8.2013/595)**

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivalta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee ensisijaisesti neuvotteluteitse pyrkiä poistamaan kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän, valtion taikka niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön harjoittamassa taloudellisessa toiminnassa sovellettu menettely tai toiminnan rakenne, joka tavaroiden tai palveluiden tarjonnassa:

- 1) vääristää tai on omiaan vääristämään terveen ja toimivan kilpailun edellytyksiä markkinoilla;
- 2) estää tai on omiaan estämään terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun syntymistä tai kehittymistä; tai
- 3) on ristiriidassa kuntalain (410/2015) 128 §:ssä tai hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 133 §:ssä säädetyn markkinaperusteisen hinnoittelun vaatimuksen kanssa.

KUNTALAKI

Kunnan toiminta markkinoilla
126 §

Kunnan toiminta kilpailutilanteessa
markkinoilla

Kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus).

128 §

Hinnoittelu kunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla
Kunnan toimiessa 127 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kilpailutilanteessa markkinoilla sen on hinnoiteltava toimintansa markkinaperusteisesti.

toimintaa, jota on myös tarjolla yksityisiltä toimijoilta. Tällä perusteella kunta kilpailee markkinoilla. Koska kotiateriakysymys on laajempi, toiminta vaikuttaa ikäihmisten hyvinvointiin ja kotona asumiseen, tekninen lautakunta esittää, että kunnanhallitus päättää toiminnan jatkamisesta, muuttamisesta tai päättämisestä.

<p>Kunnan kiinteistöjen poistoajat ovat tekniseen ikään verrattuna liian pitkiä, jolloin tasearvot ovat muodostuneet ylisuuriksi verrattuna reaaliarvoon. Tasearvoja olisi pitänyt pienentää v. 2016, jolloin uusi kirjanpito-ohje on tullut voimaan tältä osin.</p> <p>Lisäksi kiinteistöjen korjauksia joudutaan tekemään investointeina, koska käyttötaloudessa ei ole riittävästi rahaa. Tämä vääristää lisäksi kiinteistöjen arvoja yläkanttiin.</p> <p>Tarkastuslautakunta 2023:</p> <p>Tarkastuslautakunta ei ole löytänyt, että kunnanhallitus olisi käsitellyt investointien poistoaikojen ja investointirajojen muutostarpeita.</p>	<p>Teknisen lautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023:</p> <p>Tarkastuslautakunnan laatima huomio on aiheellinen. Kunnan kiinteistöjen tasearvot ovat reaaliarvoja huomattavasti korkeammat. Käyttötalouden osalta kiinteistöissä on varauduttu vuosittain pääsääntöisesti vain alle 2000 € korjauksiin. Käytännössä korjauksia on kuitenkin tehty huomattavasti enemmän, jolloin varattu määräraha on ylittynyt. Käyttötalouden määrärahojen riittämättömyys on aiheuttanut sen, että korjaustoimenpiteet on pyritty toteuttamaan investointimäärärahoista. Käytännössä samassa kiinteistöissä olevia eri korjaustoimenpiteitä on niputettu yhteen yhdelle vuodelle, jotta kustannukset ovat ylittäneet investointirajan ja kustannukset on voitu kohdistaa investointimenoihin. Vuonna 2023 investointiraja on nostettu 15 000 €, jolloin entistä isompi osa korjauskustannuksista kohdistuu käyttötalouden puolelle, vaikka korjauksille ei ole varattu riittävästi määrärahoja. Pitkillä poistoajoilla ja korjauksien toteuttamisella mahdollisimman pitkälle investointivaroista on aiheutettu se, että kiinteistöjen tasearvot ovat huomattavasti suuremmat reaaliarvoon nähden. Investointirajojen ja aikojen osalta toimivalta kohdistuu kunnanhallitukselle ja valtuustolle, joten tekninen lautakunta esittää, että kunnanhallitus käsittelee investointien poistoaikojen sekä investointirajojen muutostarpeet. Käyttötalouden osalta pyritään jatkossa lisäämään kohdekohtaisesti enemmän määrärahoja kiinteistöjen korjauksiin, mikäli talousarvioraami tämän sallii.</p>
<p>Rakennusmestarin tarve on ilmeinen.</p>	<p>Teknisen lautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023:</p> <p>Tarkastuslautakunnan laatima huomio on aiheellinen. Teknisen toimen hallinto on vakituisen henkilöstön osalta vastaavia kuntia pienempi. Teknisen hallinnosta puuttuu tällä hetkellä vakituisen rakennusmestarin, työpäällikön tai kiinteistöpäällikön nimikkeellä oleva henkilöresurssi. Resurssia ei ole täytetty sen jälkeen, kun edellinen rakennusmestari irtisanoutui vuonna 2018. Tämän jälkeen resurssia on hoidettu erinäisillä määräaikaisilla työsuhteilla. Tekninen lautakunta esittää</p>

	<p>vuoden 2024 talousarviossa vakituisen työpäällikön resurssin lisäämistä teknisen lautakunnan talousarvioon. Työpäällikön tehtävä on osallistuva tehtävä, jolloin työpäällikkö osallistuu tarpeen mukaan myös suorittavaan työhön.</p>
<p>Tekninen lautakunta on käsitellyt 21.4.2020 § 35 Veteraanien, puolisoiden, leskien ja pikkulottien kotiin kuljetettavia aterioita. Asia on tuolloin jätetty pöydälle. Asiaa ei ole käsitelty uudelleen vuoden 2020 aikana. Hyvän hallintotavan mukaan pöydälle jätetty asia on käsiteltävä uudelleen viipymättä.</p> <p>Tarkastuslautakunta 2023: Asia näyttäisi olevan kesken. Asia on huomattavan vanha, joten lopullinen päätös olisi suotava tehdä pikaisesti.</p>	<p>Asia on jätetty kunnanhallituksen päätettäväksi, mutta siitä ei ole tehty päätöstä. Toimielimen, jolle asia on virheellisesti esitetty, tulee saattaa asia käsiteltäväksi toimivaltaiselle toimielimelle (hallintolaki).</p> <p>Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Asiassa on kyse palvelujen kustannusten kohdistamisesta.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine 16.1.2023: Tekninen toimi on käsitellyt 5.3.2020 ja 21.4.2020 § 35 veteraanien, puolisoiden, leskien ja pikkulottien kotiin kuljetettavien ilmaisten aterioiden tarjoamista.</p> <p>Palvelua on kohderyhmälle tuotettu kunnassa olevin perintövaroin.</p> <p>Palvelun käyttäjiä on elokuussa 2022 ollut yhteensä 6 henkilöä ja sen vuosikustannus on ollut 14000–15000 euroa (ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikön esitys kunnanhallitukselle). Maksuvaraa tästä perintövaratilistä on vielä yhdeksi vuodeksi nykyisen kulutuksen mukaan.</p> <p>Asian siirrossa kunnanhallitukselle on ollut kyse siitä, rahoitetaanko palvelu teknisen toimen vai kunnanhallituksen budjetista.</p>

Ympäristölautakunnan vastuualue

Vuoden 2023 huomiot	Tilanne
<p>Ympäristölautakunnan kokous 23.03.2023</p> <p>Pöytäkirjaa 23.03.2023 kunnan kotisivujen mukaan ei ole tarkastettu.</p>	

<p>Ympäristölautakunnan kokous 16.05.2023 §17 Ympäristökatselmus 2023</p> <p>Pöytäkirjassa ei ole avattu mihin asioihin on kiinnitetty huomiota ja onko huomautettavaa.</p>	
<p>Ympäristölautakunnan taksat kunnan internet-sivulla otsikolla: KAUSTISEN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSA</p> <p>Hinnat oli käsitelty 27.04.2020 ja voimaan ne on tulleet 11.05.2020 lukien. Milloin taksat aiotaan tarkistaa uudestaan ja onko dokumentti ajan tasalla?</p>	
<p>Aiempien vuosien huomiot</p>	<p>Tilanne</p>
<p>Ympäristölautakunnan kokous 21.06.2022 §21 Päätöksenä oli maa-ainesluvan eväys perusteena: Lautakunta kiinnitti huomiota kartta-aineiston ja haetun kallioainesmäärän ristiriitaisuuteen. Lisäksi lautakunta toteaa, että maa-aineslain 3 §:n mukaista huomattavaa tai laajalle ulottuvaa vahingollista muutosta luonnonolosuhteissa suhteutettuna lakiin eräisiin naapurussuhteista 17 §:ään voi aiheuttaa lähistöllä asuville kohtuuttomia rasituksia alueen lähivirkistyskäyttömahdollisuuksien rajoituksessa.</p> <p>Kyseessä olevan luvan hakuun on tehty varsin kattavat selvitykset, tutkimukset ja laillisuustarkastelut, joiden perusteella esitys on ollut puoltava luvulle. Lautakunta on kuitenkin päättänyt evätä luvan vasemmassa sarakkeessa esitetyillä perusteluilla. Kartta-aineiston ja haetun kallioainesmäärän ristiriitaisuus olisi ollut selvitettävissä, mutta laillisuusperustelut olisivat vaatineet selkeämpää ja tarkempaa perustelua. Lisäksi tässä on myös vastakkain kaksi kuntastrategian kohtaa, eli "Asuin- ja elinympäristömme on viihtyisä, terveellinen ja kannustaa liikkumaan." ja "Kaustisella on maakunnan paras toimintaympäristö yrittämiselle. Tämän takia olisi perusteluissa tullut esittää ratkaisun lähempi perustelu.</p>	<p>Ympäristölautakunnan vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Maa-ainesten ottoluvan epäämistä edelsi pitkä keskustelu maa-ainesten myöntämisen edellytyksistä, ottotoiminnan vaikutuksesta lähialueeseen sekä miten elinkeinotoimintaa edistetään. Ympäristölautakunta tarkasteli ottolupaa sekä huomautusten esittäjien kannalta että yrittäjän kannalta. Lautakunta katsoi, että hakemukseen oli sisälletty kattavasti vesienkäsittely, luontoarvoselvitys ja oton vaikutusta mm. käytettävään metsäautoteiden kuntoon. Keskusteluissa lautakunta esitti huolensa siitä, ettei maa-alueen vuokra-aikaa tulla jatkamaan. Lautakunta kiinnitti huomion siihen, että hakemuksessa esitetyt ottomäärät ja esitetty ottoalue ovat ristiriidat vuokrasopimuksessa olevaan ottoalueeseen. Esitetty ottoalue oli noin kaksinkertainen verrattuna maavuokrasopimuksessa olevaan maa-vuokra-alueeseen. Mikäli alueelta olisi otettu ilmoitettu kokonaismäärä kallioainesta maa-alueen vuokrasopimuksessa olevalta alueelta, olisi tälle alueelle muodostunut huomattavasti syvempi kalliolouhos, kuin mitä lupahakemuksessa oli esitetty. Ottotoiminnan rajoittumista 2 vuoteen siten, että ottotoimintaa olisi reilu vuoden tästä, olisi tuonut asuinviihtyvyyteen vaikutusta, vaikkakin ottoalue sijaitisi etäällä asutuksesta ja esimerkiksi muraus-asetuksen mukaisen suoja-alueen ulkopuolella. Lautakunta huomioi myös räjäytysten vaikutukset läheiseen eläinsuojaan.</p>

	Vaikutukset eläinsuojassa olisivat kohdistuneet pääsääntöisesti nuorkarjaan kielteisesti.
--	---

Kunnanhallituksen ja valtuuston vastuualue

Vuoden 2023 huomiot	Tilanne
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 25.03.2024 §82</p> <p>Kunnanhallitus käsitteli ja allekirjoitti tilinpäätöksen ja päätti jättää sen tilintarkastajalle tarkastettavaksi. Tässä yhteydessä olisi syytä käsitellä myös henkilöstökertomus, joka oli ollut valmiina. Missä vaiheessa kunnanhallitus käsittelee henkilöstökertomuksen?</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 06.02.2023 §21 Ympäristöpalvelujen sopimuksen hyväksyminen / Kaustisen kunta ja Lestijärven kunta:</p> <p>Lestijärven kunnan kanssa on neuvoteltu sopimus ympäristöpalveluista siten, että ympäristötarkastaja on yhden päivän kuukaudessa Lestijärvellä ja sen lisäksi hän on yhden päivän kuukaudesta halsualla (n. 15% työajasta). Muut palveluun liittyvät asiat tehdään etänä Kaustiselta.</p> <p>Tarkastuslautakunta on ymmärtänyt, että ympäristötarkastustoimi on ylikuormittunut. Onko tässä tilanteessa järkevää työajan myynti muihin kuntiin?</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 27.03.2023 §62 Vuoden 2022 aikana jätetyt kuuluvat valtuustoaloitteet:</p> <p>SDP:n ja Vihreiden valtuustoaloite erityisryhmien liikunnasta ja liikuntakorttien myöntämisestä kv 13.10.2022</p> <p>Aloite on siirretty sivistyslautakunnalle, mutta vaikka kunnanvaltuuston kokouksen 13.10.2022 jälkeen on ollut useita sivistyslautakunnan kokouksia, niin asiaa ei ole käsitelty. Hallintolain §23 mukaan hallintoasia on ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä.</p>	

<p>Perussuomalaisten valtuustoaloite henkilökunnan koulutuksesta 16.11.2022</p> <p>Aloite on siirretty toimivaltaiselle viranomaiselle ja on mainittu, että jokainen toimiala huolehtii henkilökuntansa koulutuksesta. Tästä olisi kuitenkin paikallaan saada toimialojen vastine ko. koulutuksien osalta.</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 15.05.2023 §79 Talousarvioraportti ajalta 1.1. - 31.3.2023</p> <p>Talousarvioraporttia olisi hyvä kehittää niin, että lukujen lisäksi olisi erilaisia kaavioita, jotka kertoisivat yhdellä silmäyksellä tilannetta. Pelkistä luvuista kokonaisuuden hahmottaminen on työlästä.</p> <p>Talousarvioraportin konserniyhtiöiden osuus</p> <p>Konserniyhtiöistä vain Kaustisen Kehitys Oy:llä oli talouslukuja raportissaan. Talousarvioraportissa tulisi esittää tuloslukuja.</p> <p>Kaustisen Lämpö Oy:llä oli myydyn energian vertailu edelliseen vuoteen, mutta se ei anna täyttä kuvaa yhtiön kannattavuudesta, sillä asiaan liittyy monia parametrejä polttoaineista huoltokustannuksiin, joten tulosluvut ovat ainoa kelvollinen raporttiparametri.</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 12.06.2023 §129 Vuoden 2023 ulkokaustislaisen valinta</p> <p>Pöytäkirjassa päätöksen lopussa on maininta: Pöytäkirjaan merkittiin, että Vesa Paavola poistui kokouksesta klo 19.34 - 19.36. Jos Vesa Paavola on poistunut kokouksesta esteellisenä päätöksen teolle, niin siitä olisi syytä mainita, että hän on poistunut kokouksesta juuri ko. päätöstä tehtäessä. Pelkkä kellonaika ei kerro, että liittyykö poistuminen kokousasiaan. Muutoin ok.</p> <p>Pöytäkirjojen pidossa on oltava tarkkana, että läsnäolijat voidaan nähdä jälkikäteen jokaisen asian käsittelyvaiheessa.</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 21.8.2023 §147 Lautakuntien ja viranhaltijapäätösten</p>	

<p>tiedottaminen. Otto-oikeus hallintojohtajan päätöksiin ajalta 6.6.-30.7.2023 sekä sivistyslautakunnan päätöksiin 14.6.2023 oli kulunut umpeen. Samanlainen asia toistuu silloin tällöin.</p> <p>Eikö kokousaikatauluissa tulisi huomioida, ettei otto-oikeus ehtisi kulua umpeen?</p>	
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 18.9.2023 §172 Luottokortin hankinta johtoryhmän viranhaltijoille</p> <p>Pykälässä päätetty myöntää luottokortit johtoryhmän viranhaltijoille (aiemmin pelkästään kunnanjohtajalla). Päätöksenä, että kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjetta päivitetään vastaavasti.</p> <p>Esitystä ei ole tehty kunnanvaltuustolle 12/23 (eikä myöskään 03/24) mennessä</p>	
<p>Kaavakäsittelyt ovat olleet ajallisesti pitkiä ja haittaavat yhteisöjen toimintaa. Esimerkiksi Opistonmäen kaavan muutoksen käsittelyt on käynnistetty KHALL kokouksessa 20.6.2022 ja hyväksytty KHALL kokouksessa 4.9.2023. Onko näin pitkät kaavakäsittelyt välttämättömiä vai onko niiden käsittelyä mahdollisuus tiivistää?</p>	
<p>Aiempien vuosien huomiot</p>	<p>Tilanne</p>
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirja 07.03.2022 §44, kunnalta hyvinvointialueelle siirtyvä omaisuus, sopimukset, vastuut ja henkilöstö:</p> <p>Kokousasian liitteessä ei ole eritelty hyvinvointialueelle siirtyviä asioita, vain euromääriä, joita ei ole avattu. Näyttämällä vain euromääriä ei liitteen arvo on vähäinen. Päätös liitteen perusteella on ontuu. Onko asian käsittely salainen?</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Yhteenveto 7.3.2023 § 44 sen hetkinen tilanne sekä johtoryhmälle annettu valtuutus täydentää hyvinvointialueelle toimitettavia tietoja. Henkilöstön liikkeenluovutuksesta yt-menettely käyty, henkilöstön siirtosopimus käsitelty kh 21.11.2022 § 177</p>
<p>Pöytäkirja 07.03.2022 §45, avustusanomus/ Kansanmusiikki-instituutti ry/ Kaustislainen viulunsoiton suojeluohjelma:</p> <p>Avustusanomuksessa on kerrottu karkeasti avustuksen tarkoitus, mutta ei ole avattu tarkemmin esimerkiksi talousarviolla avustuksen käyttöä.</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Hakijan edustaja esitteli hanketta kunnanhallitukselle ennen avustushakemuksen käsittelyä 20.12.2021. Kunnanhallitus valmistelee jatkossa yhdenmukaiset ohjeet avustusten hakemiseen ja tarvittaviin liitteisiin.</p>

<p>Yleensä avustusanomuksissa tulee olla selvitykset avustuksen käytöstä, jotta seurannassa voidaan todeta avustuksen käyttö tarkoitetulla tavalla.</p>	
<p>Pöytäkirja 07.03.2022 §48, Hallinto- ja kehittämispalveluiden käyttösuunnitelma 2022:</p> <p>Esityksessä / päätöksessä on laskujen hyväksynnän osalta hyväksyjänä käytetty viran nimikettä (esim. kunnanjohtaja), mutta palkanmaksuun liittyvien vakuutusyhtiön ja eläkelaitoksen maksujen asiantarkistajana on ensisijaisesti palkkasihteeri Airi Mattila. ⇒ Tällaisissa virkaan sidotuissa tehtävissä olisi syytä käyttää vain virkanimitystä ja jättää henkilön nimi pois, sillä jos henkilö syytä tai toisesta vaihtuu, niin asiasta tulisi tehdä uusi päätös (muistetaanko sitä tehdä).</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Pääsääntöisesti työtehtävät kohdennetaan johonkin virka- tai työnimikkeeseen, ei henkilöön. Tässä tilanteessa oli tarpeen erottaa laskuja hyväksyvä palkkasihteeri kunnan toisesta palkkasihteeristä, jolla tätä tehtävää ja oikeutta ei ole.</p>
<p>Pöytäkirja 28.03.2022, §63 Vuoden 2021 tilinpäätös:</p> <p>Päätöksessä hyväksyttiin esitys oikeudella tehdä Korpelan Voimaa koskevat välttämättömät muutokset. Pöytäkirjassa ei ole kuvattu mitä nämä Korpelan Voimaa koskevat välttämättömät muutokset ovat.</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Kyseessä oli sähkömarkkinoista ennakoitava Korpelan Voiman tappio.</p>
<p>Pöytäkirja 28.03.2022, §65, vuoden 2021 aikana jätetyt kuntalais- ja valtuustoaloitteet:</p> <p>Aloitelistassa on muutamia aloitteita, joita toimivaltainen päätöksentekijä ei ole käsitellyt. Käsittelemättä jättämiselle ei ole esitetty perusteita.</p>	<p>Kunnanhallitus ei ole antanut vastinetta asiaan.</p>
<p>Pöytäkirja 29.08.2022 §112, Dynasty sähköisen arkiston hankinta / Dynastyn käytön laajentaminen:</p> <p>It asiantuntija ja hallintosihteeri ovat tutustuneet neljän eri toimittajan sähköisen arkistoinnin ratkaisuihin ja ovat todenneet, että Dynastyn tarjoama arkistointiratkaisu on Kaustisen kunnalle sopivin ratkaisu. Hankintahinta on 20455 €. Hankintahinta alittaa kansallisen kynnyksarvon, eikä siksi tarvitse kilpailutusta. Olisi kuitenkin</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Sähköisen arkistointijärjestelmän hankintaa on yhteisesti valmisteltu Kaustisen seutukunnan digityöryhmässä. Seutukunta on tilannut asiasta kiinnostuneille kunnille neljän eri järjestelmävaihtoehdon esittelyyn. Valinnan perusteluiksi on kerrottu kunnassa jo käytössä olevan asianhallintajärjestelmän lisäosan tilaaminen, jolloin erillisiä rajapintoja muusta tietojärjestelmästä Dynastiin ei tarvitse rakentaa. Samalla voidaan hyödyntää olemassa</p>

<p>avoimuuden takia hyvä, että vertailu eri tarjoajien ratkaisusta olisi avattu päätöksessä ja kerrottu päätökseen eniten vaikuttaneet seikat.</p>	<p>olevaa toiminnanohjaussuunnitelmaa, josta asiakirjat saavat säilytysajat. Valitun tuotteen ominaisuudet arvioitiin sopivimmiksi.</p>
<p>Pöytäkirja 31.10.2022, §161 Nuorisovaltuuston valinta 2022–2023:</p> <p>Asia jätettiin pöydälle lisäselvityksiä varten. Tällaisen päätöksen kyseessä ollen olisi syytä mainita lisäselvityksien syy.</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Kh on 31.10.2023 § 161 jättänyt nuorisovaltuuston valinnan lisäselvityksiä varten. Kunnanhallitus on jatkanut asian käsittelyä 7.11.2023 § 168 kun oli tarkistettu joidenkin ehdokkaiden oikea vuosiluokka. Kunnanhallitus on tuolloin kehottanut nimeämään ammattikoulun edustajaksi henkilön, joka on joko Kaustisen kunnan asukas tai opiskelee Kaustisen kunnan alueella sijaitsevassa oppilaitoksessa.</p>
<p>Kuntakonsernin yhtiöissä Kaustisen Kehitys Oy ja Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy on paljastunut ongelmia, joiden juuret johtavat jo vuosien taakse. Miten kunta tulee panostamaan omistajaohjaukseen ja -valvontaan niin, ettei tällaisia tilanteita synny?</p>	<p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Konsernijohtamista kehitetään ja omistajaohjausta lisätään. Konserniohjeet uusitaan ja kunnan omistuksia tarkastellaan kriittisesti.</p>
<p>Kaustisen kunnan maapoliittinen ohjelma jäi hallituksessa pöydälle 4.2.2019, asiaa ei ole tuotu uudelleen kunnanhallituksen käsittelyyn eikä sitä ole alemmissa toimielimissä otettu uudelleen käsiteltäväksi. Hyvän hallintotavan mukaisesti pöydälle jääneet asiat tulisi valmistella pikaisesti uuteen käsittelyyn.</p>	<p>Maankäyttötoimikunnassa on käytössä uusittu "STRATEGINEN MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS Kehitysohjelma", mutta sitä ei ole käsitelty hallituksessa eikä toimielimissä.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Nykyisessä kuntastrategiassa mainitaan useita ohjelma- ja toimeenpanoasiakirjoja, joista kaikkia ei ole laadittu. Kuntastrategian päivittämisen yhteydessä on hyvä mahdollisuus tarkastella, mikä on ohjelma-asiakirjojen tarkoituksenmukainen määrä palvelutuotannon ja kunnassa tehtävän työn ohjaamiseksi. Kuntastrategian päivittämisestä ja konsulttipalvelun hankkimisesta keskusteltiin kunnanhallituksessa 19.9.2022.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine 16.1.2023: Tekninen toimi tilasi ohjelman suunnittelutoimistolta. Kunnanhallitus jätti asian pöydälle päätöksessään 4.2.2019 § 20. Ohjelma sisälsi kannanottoja, jotka useat maanomistajat kokivat loukkaavan heidän oikeuksiaan. Tekninen toimi tilasi myöhemmin uuden kehitysohjelman, joka tyytyi toteamaan kaavoituksen silloisen tilanteen.</p>

	<p>Uuden kuntastrategian valmistelu käynnistyy tänä keväänä. Voimassa olevan strategian väestö- ja asuntotavoitteet eivät ole toteutuneet. Koska nämä ovat kuitenkin hyvin oleellisia asioita myös maankäytön tarpeiden osalta, niin maankäytön tavoitteita tarkistetaan strategian laadinnan/päivityksen yhteydessä.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023:</p> <p>Maankäytön tavoitteet tarkistetaan kuntastrategiatyön yhteydessä.</p>
<p>Kuntastrategian päivittäminen on tarpeen toteuttaa vielä kuluva (2022) vuoden aikana.</p>	<p>Edellinen tarkastuskertomus: Kuntastrategian päivittäminen on menossa, mutta tuloksia ei ole vielä. Asiaan tulee ehdottomasti paneutua ja saada päivitetty strategia viimein valtuuston hyväksyttäväksi, sillä se on tärkein kunnan toimintaa ohjaava tavoite. Kuntalaki §14.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022:</p> <p>Nykyisessä kuntastrategiassa mainitaan useita ohjelma- ja toimenpideasiakirjoja, joista kaikkia ei ole laadittu. Kuntastrategian päivittämisen yhteydessä on hyvä mahdollisuus tarkastella, mikä on ohjelma-asiakirjojen tarkoituksenmukainen määrä palvelutuotannon ja kunnassa tehtävän työn ohjaamiseksi. Kuntastrategian päivittämisestä ja konsulttipalvelun hankkimisesta keskusteltiin kunnanhallituksessa 19.9.2022.</p> <p>Uusi tieto: Kuntastrategian päivitystä on viivästetty tarkoituksella, koska vuonna 2022 tullut tietoon kunnanjohtajan vaihtuminen ja on haluttu uusi kunnanjohtaja mukaan strategiatyöhön. Strategiatyö on saatava kunnolla alkuun vuoden 2023 aikana.</p> <p>Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023:</p> <p>Kuntastrategian tietopohjan rakentaminen: Terveiden ja hyvinvoinnin edistämistä käsittelevä valtuustoseminaari 4.5., kuntastrategiaseminaari valtuustolle, henkilöstön edustajille ja kunnan toimijoiden edustajille 20.6., henkilöstökysely syyskuu 2023, kyläkerrokset sekä kuntalaisilta syyslokakuu 2023.</p>
<p>Tarkempi tavoitteiden asettaminen ja ohjaaminen tytäryhtiölle kirjallisesti sekä myös</p>	<p>Asiaan tulee kiinnittää huomiota ja tytäryhtiöille tulee antaa selkeät tavoitteet</p>

<p>talousarvion yhteydessä.</p>	<p>myös talousarvion yhteydessä. Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Tavoiteasetantaa kehitetään talousarviovalmistelun yhteydessä. Kunnanhallituksen vastine 16.1.2023: Konsernijohtaminen (omistajaohjaus) tarkoittaa kunnan kokonaisedun huomioimista. Tytäryhtiöiden yksityiskohtaista tavoiteasetantaa konsernitasolla on perustelluinta kehittää sen jälkeen kun talousvaikeuksissa olevien yhtiöiden taloudelliset toimintaedellytykset ovat kestäväällä tavalla ratkaistu. Esimerkiksi Kansantaiteenkeskus Oy:n kanssa iltakoulu omistajaohjauksen toteuttamiseksi pidetään tammikuussa-helmikuussa 2023. Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Konsernijohtamista kehitetään ja omistajaohjausta lisätään. Konserniohjeet uusitaan ja kunnan omistuksia tarkastellaan kriittisesti.</p>
<p>Kunnan tilinpäätösasiakirjaa tulee lyhentää siten, että siihen otetaan vain valtuustotasolla määritellyt tavoitteet ja niiden toteutuminen. Hallintokunnat voivat omille lautakunnilleen antamissaan toimintakertomuksissaan, kertoa enemmän, mutta niitä ei oteta tilinpäätösasiakirjaan.</p>	<p>V. 2021 tilinpäätöksen esittelyn laajuus on riittävä kokonaiskuvan saamiseksi toiminnasta ja ilman, että informaation sisältö kärsisi liiaksi. Kunnanhallituksen vastine 3.10.2022: Tavoiteasetantaa kehitetään talousarviovalmistelun yhteydessä. Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Kunnanhallitus on 2021 alkaen kehottanut toimimaan näin. Esityksen laajuuden taustalla on hallintokuntien halu esitellä päättäjille kattavasti henkilöstön vuoden aikana tekemiä toimenpiteitä.</p>
<p>Henkilöstöriskin hallintaan tulee kiinnittää huomiota siten, että lomat ja muut poissaolot eivät vaaranna kriittisten toimintojen toteutumista.</p>	<p>Hallintojohtaja on kiinnittänyt asiaan huomiota ja pyrkii pienentämään henkilöstöstä johtuvia riskejä toimialojen johtajien kanssa. Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Henkilöstön runsas vaihtuvuus on työnantajalle riski ja osittain myös kustannus. Työ veto- ja pitovoimatekijöiden parantamiseksi jatkuu, esim. valmisteilla talousarvioesitys työpaikkaetuuksien uudistamiseksi henkilöstön kanssa yhteistyössä valmistellen. Vuoden järjestelyerä palkkaepäkohtien korjaamiseksi laadittiin 3 neuvottelukerran yhteistyössä</p>

	<p>henkilöstön edustajien kanssa. Työterveyshuollosta on tilattu kohdennettuja palveluja. Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärää lisättiin hankkeella ja ammattialalle hankittiin työnohjausta ryhmälle ja yksilökäyntinä. Rekrytointia tehdään osin anonyymia rekrytointia käyttäen. Hyvä työpaikkakokemus syntyy sekä työnantajan että henkilöstön vastuulle ottamien seikkojen toteuttamisesta. Useimmat henkilöstön toivomista henkilöstöpalveluista edellyttävät sille varattavaa johdon ja esihenkilöstön työaikaa ja määrärahaa.</p>
<p>Henkilöstö on ollut korona pandemian ja muiden muutosten vuoksi paineen alla. Henkilöstön hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota, sillä on suuri vaikutus sairauspoissaoloihin, henkilöstön vaihtuvuuteen ja kunnan vetovoimaan työnantajana.</p>	<p>Hallintojohtaja on kiinnittänyt asiaan huomiota ja pyrkii parantamaan henkilöstön hyvinvoinnin tasoa yhdessä toimialojen kanssa. Kunnanhallituksen vastine kunnan hall. kokouksessa 18.9.2023: Ks. edellinen kohta.</p>
<p>Kunnanhallituksen pöytäkirjassa 3.5.2021 on esitetty tytäryhtiöiden talousarvioraportti. Raportissa ei ollut tytäryhtiöiden taloudellista kehitystä kuvaavia lukuja.</p>	<p>Kunnanjohtaja on luvannut lisää tarkempaa talousseurantaa ja tavoitteellisuutta osakeyhtiölain puitteissa. Kunnanhall. kokous 15.5.2023: §79 Talousarvioraportti ajalta 1.1. – 31.3.2023, konserniyhtiöistä vain Kaustisen Kehitys Oy:llä oli talouslukuja raportissaan.</p>

5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstökertomus 2023 on toinen laatuaan. Kertomukseen on koottu keskeisiä henkilöstön hyvinvointia ja toimintaa kuvaavia tilastoja. Numeroiden taustoja ei ole avattu, joten kertomusta voisi kehittää tulevaisuudessa myös siihen suuntaan. Syiden tunteminen auttaa henkilöstötoiminnan kehittämistä ja ”kuntamoottorin” pitämistä iskukunnossa.

Tärkeää on nähdä oman kunnan tilanteen muutokset suhteessa aiempiin vuosiin, mutta kuntamme tilanne kansallisessa vertailussa jää vaille pohjaa. Olisi hyvä esittää myös esimerkiksi maan keskiarvolukuja oman kunnan lukujen rinnalla.

On hyvä myös tutkia tulevaisuutta, jotta tietoisuus tulevista haasteista on kirkkaana. Esimerkiksi eläköityvien määrän arviointi tulevina vuosina on tärkeä.

Henkilöstön ikärakenne on hyvä keskiarvon ollessa 42,8 vuotta. Ikäjakauman mediaani 48,5 vuotta, joka sekin on melko hyvä ja näyttää, että henkilöstömme on parhaimmassa työiässä.

Työsuhteensa päättäneiden määrä on laskenut edellisestä vuodesta hyvin. Vuonna 2022 oli työsuhteensa päättäneitä 7,4 % ja 2023 3,3 % vakituisista työsuhteista.

Sairauspoissaolojen määrä on muutaman viime vuoden ollut nousussa, mutta vuonna 2023 laskivat. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 26 ja vuonna 2023 19 päivää/henkilötyövuosi. Saman suuntauksen toivoisi jatkuvan tulevina vuosina.

Henkilöstökulut sivukuluineen olivat 9,23 miljoonaa euroa, jossa oli laskua 24 % vuodesta 2022. Tämä johtuu siitä, että henkilöstön määrä on laskenut. Henkilöstöä lukumäärä 31.12. oli 233, kun se vuotta aiemmin oli 267. Vähennys johtui maatalous- ja turkislomituksen siirtymisestä Toholammille.

6. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet konsernin eri osille sisältyvät kuntastrategiaan ja talousarvioon.

Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta suoritetaan valtuuston kokouksien lisäksi valtuuston iltakoulussa annetuilla raporteilla eri toimialoilta ja toimenhaltijoilta, kuntakonsernin tytäryhtiöiltä sekä tarkastuslautakunnan tekemällä tarkastustoimella. Tavoitteiden toteutumisen seuranta on riittävää.

Kuntakonsernille annetut tavoitteet ovat toteutuneet ja tulostavoite on toteutunut hyvin, joiden syitä kunnanjohtaja on hyvin avannut katsauksessaan toimintakertomuksessa. Tilinpäätös näyttää 260 312,65 € ylijäämää, joka on budjetoituun verrattuna n. 40.000 € pienempi, joka ero on vain reilun promillen kaikista tuloista tai menoista.

7. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Talous on muutoin tasapainossa, mutta kunnan velkaisuus on kuitenkin varsin korkea, johon tulee kiinnittää huomiota.

Voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelmien riittävyys on hyvällä tasolla. Niitä tulee kuitenkin päivittää maan ja maailman nopeiden muutosten aiheuttamien haasteiden edessä herkällä otteella.

8. MUUT HAVAINNOT

Varhaiskasvatuksessa on ollut tilaongelmia ja henkilöstövajetta, jotka ovat aiheuttaneet jonoja varhaiskasvatukseen, sekaryhmiä, henkilöstön kuormittuneisuutta ja terveydellisiä oireiluja. Tilaongelmat ovat vaivanneet jo pitkään, joten niihin tulisi puuttua voimakkaasti.

Musiikkilukion ongelmat ovat, jos niin voi sanoa, positiivisia. Lukion opiskelijamäärä on ollut 185, kun koulun mitoitus on 160. Tämä on johtanut liian isoihin ryhmäkokoihin. Lukio on saanut maineen laadukkaana lukiona, joten pidetään jäitä hatussa ja laatu kunnossa. Onneksi lukio on saanut pitää budjettinsa ilman leikkauksia.

9. YHTEENVETO

Kunnan taloudessa on näköpiirissä uhkia sekä mahdollisuuksia. Toisaalta turkistarhauksen väheneminen ja sen liitännäishaasteet ja toisaalta kaivosteollisuus ja biokaasuhanke. Toiveikkuutta herättää mahdollisuuksien ainakin näennäisesti suurempi paino.

Kaustinen on koettu myös kokoaan suuremmaksi, joka näkyy varsinkin arvostetussa musiikkikulttuurissa. Mutta on monia muitakin näkyviä asioita, jotka tunnustetaan Kaustislaiseksi, kuten musiikkilukio, kansanlääkintä, raviurheilu. On hyvä syy uskoa Kaustisen elinvoimaan tulevaisuudessa.

Muistetaan, että asioita pitää tehdä pitkäjännitteisesti. Joskus otetaan askel taaksepäin, mutta kävelyn suunta eteenpäin. Pidetään tarkkaa taloutta, sillä hyvä talous on helpompi romuttaa kuin huono talous korjata.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista pyydetään selvitykset 30.9.2024 mennessä.

10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KUNNANVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että se

1. hyväksyy vuoden 2023 tilinpäätöksen ja
2. vuoden 2023 taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023
3. tilikauden tulos 260.312,65 euroa siirretään edellisten vuosien yli- ja alijäämättilille.

11. ALLEKIRJOITUKSET

Kaustisella sähköisen allekirjoituksen päivänä

Juha Kauppinen
puheenjohtaja

Pilvi Palojärvi
varapuheenjohtaja

Seija Kaustinen
jäsen

Raija Läspä
jäsen

Kai Myllymäki
Jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 26 pages before this page

Dokumentet inneholder 26 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 26 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 26 sider før denne side

Detta dokument innehåller 26 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende